

Kylätoimijat mukaan kuntien turvallisuustyöhön

LEPPÄVIRTA 31.1.2022

Keskustelun teemoja:

- PAIKALLINEN YHTEISÖ – KUNTA - TURVALLISUUSTYÖ
- ”KYLÄTURVALLISUUS 2025”
- ”PAVAK” - KYLÄTALO PAIKALLISEN YHTEISÖN TURVALLISUUTTA TUKEVANA RESURSSINA

Muiden sanomana

Sisäministeri (evp) Maria Ohisalo (TKK verkoston vuosiseminaari)

- Turvallisuuden tunne muodostuu pienistä arkisista asioista. Tällä on myös suora vaikutus siihen, miten huolissaan ollaan ns. kovista turvallisuushista.
- Turvallisuutta ei ole ilman hyvinvointia eikä hyvinvointia ilman turvallisuutta.
- Keinot joilla Suomi on noussut maailman turvallisimmaksi maaksi eivät välttämättä ole kaikin osin samoja kuin ne joilla siinä asemassa pysytään.

Jouni Perttula/Tampere (TKK verkoston vuosiseminaari)

- Hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistäminen on myös turvallisuuden kehittämistä.

Jarno Limnell (Turvallinen tulevaisuus seminaari)

- Turvallisuus on Maslowin tarvehierarkian toiseksi tärkein tarve.
- Oma lähipiiri vaikuttaa kaikkein merkittävimmin ihmisen turvallisuuden tunteeseen

Vesa-Jukka Vornanen/Kotka (Turvallinen tulevaisuus seminaari)

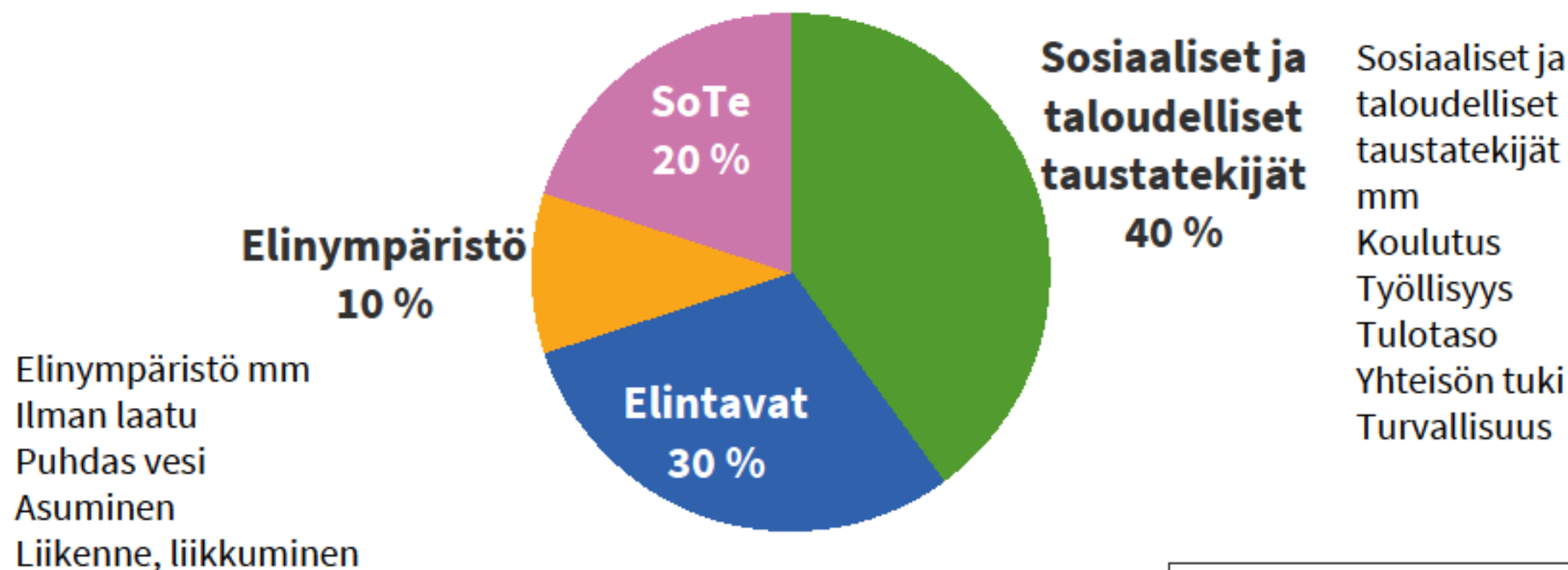
- Luottamus on katalyytti

Paikallisen yhteisön merkitys

- ✓ Turvallisuus **syntyy perusasioista** ja näistä sosiaalisten suhteiden merkitys korostuu.
- Kylät ja korttelit ovat lähellä ihmistä; paikallisyhteisö ja toiminta arjessa on **vahva alusta** motivaatiolle ja sitoutumiselle.
- ✓ Turvallisuus ei tarkoita pelkästään erilaisten riskien ja uhkien poissaoloa, vaan myös **luottamusta omiin, yhteisön sekä yhteiskunnan kykyihin** suojautua niitä vastaan sekä palauttaa turvallisuuden taso entiselleen kriisin jälkeen!
- Yksilön ja paikallisyhteisön omatoiminen varautuminen auttaa vaihtamaan tarkastelukulman **toiminnan kohteesta toimijaksi**.

Miksi hyvinvointi on kaikkien asia

Hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien tekijöiden osuus

(Lähde: <https://www.cascadiacapital.com/wp-content/uploads/2018/04/The-Future-Health-Ecosystem-Today.pdf>)

Voiko turvallisuutta hinnoitella?

- ✓ Ainakin tekemättä jättämiselle löytyy hintalappu...
 - Huono-osaisuuden kustannukset kuntataloudelle noin 2,3 miljardia vuodessa = 420,4€ per asukas = n. 7% kuntien kaikista nettokäyttökustannuksista ja n. 13% sote-nettokäyttökustannuksista. *
- ✓ ... ja ennakoiva työ on fiksu investointi
 - Ehkäisevä toiminta näyttää olevan sekä kustannus- että inhimillisiltä vaikutuksiltaan hyvä investointi. *
 - Toimivat yhteisöt kunnissa pitävät yllä kuntalaisten ja erityisesti lasten ja perheiden hyvinvointia. *

• Zitting, Joakim; Wiens, Varpu; Kainulainen, Sakari (2020). - Huono-osaisuus rasittaa kuntien taloutta. *Yhteiskuntapolitiikka* 85 :3

Kylätoimijat mukaan kuntien turvallisuustyöhön

Keskustelun pohjaksi:

- *Kyläyhteisön merkitys ja rooli*
- *Kunnan kiinnostus ja toimintamalli*
- *Turvallisuus osana hyvinvointia – paikallisyhteisöt sen mahdollistajina*

”Kyläturvallisuus 2025”

- ✓ Paljon hyviä hankkeita on toteutettu eri puolilla maata.
- ✓ Ajallisesti ja paikallisesti kohdennetuilla hankkeilla saadaan tuloksia mutta kokonaisuus jää kuitenkin pirstaleiseksi ja toimivien käytäntöjen laajempi käyttöönotto hidastuu.
- ✓ Tulosten hyödyntämistä ja kyläturvallisuuden kehittämisen jatkuvuutta on parannettava.

- Kyläturvallisuus 2025 -hankkeen tarkoituksena on tehostaa sirpaleisen kentän kokoamista ja luoda kyläturvallisuustyölle **kestävä malli ja hankeriippumaton jatkuvuus**

Kyläturvallisuus 2025 -hanke toteutetaan Palosuojelurahaston ja Keskitien säätiön tuella

Päähuomio 2022 toiminnassa:

➤ Kyläturvallisuuden koulutusmateriaali ja kouluttajat

➤ Kylien turvallisuustyötä tukeva työkalupakki ja viestinnän alusta

➤ Koko verkoston osaamisen tunnistaminen ja käyttöönotto

➤ Kyläsuunnitelmat ja kylien turvallisuussuunnitelmat selkeämmin osaksi kuntien (valmius)suunnittelua

➤ Turvallisuus liitetään luontevaksi osaksi alueellista ja paikallista hyvinvointiohjelmää

➤ "Tiedolla johtamiseen" tarvitaan tietoa

➤ Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina

Turvallisuus osana hyvinvointia – paikallisyhteisöt sen mahdollistajina

Ketju kuntoon perille asti!

- Tunnista tavoite
- Suunnittele
- Verkoston aktivointi
- Koulutus
- Jatkuva prosessi
- Paikallinen yhteisö keskiöön

Mutta ennen kaikkea kertokaa ylpeydellä kylistä!

Kylätalo – yhteinen hyvinvointi ja palvelukeskus

- Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina ja testataan mallia maakuntien valitsemilla kohdennetuilla piloteilla. Tulosten pohjalta ohjataan jatkotoimia ja laajempaa käyttöönottoa.
- ✓ Sisäisen turvallisuuden kansallinen yhteistoimintamalli - painopisteet 2020
 - Toimenpide 4.2. Pilotoidaan valmiuskeskuksia ja luodaan edellytykset yhtenäiselle toimintamallille
 - 2021-22 pilotoinnit; 2023 toimintamalli
 - SM (kansallinen koordinaatio); MPK ja Suomen Kylät (keskusten fasilitointi) sekä kunnat ja pelastuslaitokset

"PAVAK" - Kylätalo paikallisen yhteisön turvallisuutta tukevana resurssina

Aiemmissa keskusteluissa esille nousevia kysymyksiä:

- Missä se sijaitsee ja minkälainen rakennus se on?
- Mitä talossa/tilassa pitää olla että se toimisi hyvin paikallisena valmiuskeskuksena?

Joitakin esimerkkejä:

- ✓ Kyläradio
- ✓ Sähkönsyöttömahdollisuus
- ✓ Muita laitteita ja varustusta (esim. defa)

- Mitä asioita jokaisen pitää tietää liittyen kylän turvallisuuteen ja yleiseen hyvinvointiin? Mitä taitoja on hyvä olla jokaisella kyläläisellä?
- Mitä koulutusta tarvitaan kylissä?

Kiitos ajastanne

LISÄTIETOJA:

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ PEKKA RINTALA

PEKKA.RINTALA@SUOMENKYLAT.FI

+358 400 511 624

A decorative pattern of interconnected hexagons and lines, with some nodes highlighted in white and others in a darker shade of orange, spanning the bottom half of the slide.